

Transformar les dificultats en possibilitats. Serà possible després de tot això?

Francesc Imbernon

Publicat a El Diari de l'Educació el 24/4/2020

Aquests dies de confinament, cansat d'estar davant de l'ordinador, de rebre missatges, de vídeos, de WhatsApp... amb missatges o imatges divertides, cançons, acudits, ocurrències, articles, aportacions de tota mena i, publicitat encoberta o descarada... i molts sobre educació dels infants a casa. Alguns interessants, altres molt repetitius, de tocar la fibra sensible, de donar eines virtuals, d'elogiar el professorat, de criticar les retallades anteriors (això està una mica més oblidat però també apareix). I, per suposat, molts de salut, com es mereixen els seus professionals.

Hi ha un criteri comú de parlar molt de crisi (i de guerra, però això ja ho deixo de banda) i, si una crisi, com diuen els cronistes, és un trencament o una ruptura d'una situació i que sempre ha d'originar un canvi. Provocarà conseqüències importants en el món de l'educació?

Escoltant governs, tertulians, notícies, te n'adones que aquesta crisi, divideix les persones i les confronta per opinions sobre salut o per les opcions polítiques. Però també beneficia a uns pocs i perjudica i deixa desemparats a milers que molts ja ho estaven abans i ara tot queda agreujat.

I els que parlen d'educació, alguns es decanten per les avaluacions, les tasques a fer, els deures, l'aprofitament del curs, les més variades propostes, etc. I altres, més pel benestar i el desenvolupament de l'alumnat amb altres formes alternatives que no siguin les estrictament escolars. Quan els que no saben que és la feina del professorat són capaços d'opinar de tot, i això sempre ha passat i seguirà passant després de la crisi.

I he pensat en Paolo Freire quan deia *La qüestió està en com transformar les dificultats en possibilitats*. Podrem des de l'educació transformar las dificultats actuals en les possibilitats de futur? És el repte.

I no estic parlant de la tecnologia que ara s'ha de fer servir, però estic convençut que el contacte amb l'alumnat és millor que la virtualitat, sobretot per certs alumnes que tenen més problemes per qualsevol

circumstància. No entro en un tema que s'ha parlat i escrit molt, com la manca d'accés a internet d'algunes famílies i que toca directament a l'equitat i inclusió educativa que tan es parla. Però ara no hi ha més remei que fer servir eines virtuals i la feina és possibilitar-ho a tot alumnat. I el professorat ho va fent.

I el virus ha arribat en moments que es començava a discutir la nova llei d'educació de l'Estat, la LOMLOE, després de demanar des de fa temps la derogació de la LOMCE. I a veure si tot això que està passant fa que aquesta llei sigui molt millor per la majoria de la població i no un bon preàmbul, quatre afegits i alguns canvis d'articles per quedar bé. Recordo la ministra que deia que la nova llei pretenia *no deixar a cap alumne enrere*. Doncs ara és el moment de posar remei, de veritat, a això i treure les barbaritats conservadores de l'anterior llei.

També arriba quan a l'educació es parla de l'educació 360, educació expandida, ecologia de l'aprenentatge, educació temps complert... que continua el problema endèmic de no posar-nos d'acord en les denominacions encara que totes vinguin a dir la importància de l'educació fora de l'escola. I ara més fora que mai.

Doncs aquesta pandèmia ens ha portat moltes reflexions i una important és fer veure que l'educació és una cosa que afecta a tothom, no només a l'escola, a les aules i als docents. I és també una prova de veure com estimen als fills i filles. Que l'educació no és sinònim d'escolarització. I que aquesta educació fora de l'escola influeix en molts hàbits, comportaments, formes de veure la realitat i el temps d'oci. És un bon moment per repensar tot això i veure la implicació externa a l'escola.

Hannah Arendt va escriure fa temps que *l'educació és el punt en què vam decidir estimar el món prou com per prendre responsabilitat per ell*. I també deia que molts adults es neguen a assumir la responsabilitat del món al qual han portat els seus fills. Ara sí que es un bon moment per desenvolupar aquesta estima i repensar el món que volem pels infants i adolescents. Això ho podem fer si som capaços de fer servir l'educació, dins i fora, per millorar a les persones. Però comporta una nova manera de fer les coses, per part del polític, del sistema educatiu i la comunitat. És possible que tot això pugui provocar reinventar-se una nova manera de fer i invertir en educació.

A veure si tanta informació sobre els problemes educatius (currículum, avaluacions, nous valors, relacions, temps, espais, participació, medi ambient...) ajuden a establir mecanismes de consens i crear una educació alternativa que desenvolupi una millor educació per una millor societat.

Després de les grans retallades de la salut i de l'educació que es van fer, s'ha de tornar a pensar la salut i l'educació com una gran prioritat. No com una despesa i en benefici d'alguns. Que quan passi tot això no s'oblidin del que han vist i sentit, ja que molts responsables d'alguna cosa tenen la memòria molt feble quan els interessa.

Tothom diu que esperen que no torni tot a ser com abans. Jo també. Ni a l'escola ni fora d'ella. Però no ho dic per la tecnologia on-line, sinó per millorar l'educació (i la salut) que ens mereixem. L'educació només es millora renovant-se constantment. És el repte més gran que tenim després de treure'ns el virus de sobre. Ja veurem.